

# Juhendmaterjal: Kuidas muuta söögikoht ligipääsetavaks vaegnägijatele ja pimedatele inimestele

Ligipääsetava söögikoha loomine vaegnägijatele ja pimedatele inimestele on oluline, et pakkuda neile võrdsed võimalused kogeda head teenindust ja mugavat keskkonda. Allpool on juhendmaterjal, mis jagab vajalikud kohandused kolme kategooriasse: väiksemad kohandused, suuremad kohandused ja suuri investeeringuid nõudvad kohandused.

## 1. Väiksemad kohandused, mida saab kohe ette võtta

Need on lihtsad ja kiiresti rakendatavad meetmed, mis nõuavad väikseid investeeringuid, kuid pakuvad vaegnägijatele ja pimedatele klientidele suurt kasu.

### 1.1. Kontrastsete värvide kasutamine

- **Miks see on oluline:** Erinevad värvitoonid, eriti tugeva kontrastiga, aitavad vaegnägijatel esemeid ja ruumi paremini tajuda.
- **Kuidas seda rakendada:** Kasuta tumedate ja heledate värvide kombinatsioone, eriti ukseraamide, treppide ja laudade märgistamisel. Näiteks võiks toolid ja laua jalad olla tumedamad kui põrand.

### 1.2. Selged ja suure kirjaga menüüd

- **Miks see on oluline:** Suure kirjaga ja hästi loetavad menüüd võimaldavad vaegnägijatel iseseisvalt tellimusi teha.
- **Kuidas seda rakendada:** Menüüde fondi suurus peaks olema vähemalt 16–18 punkti. Kasuta kontrastset värvi (nt must tekst valgel taustal). Lisaks võiks pakkuda elektroonilisi versioone, mida saab suurendada.

### 1.3. Punktkirjas menüüd ja sildid

- **Miks see on oluline:** Punktkirjas menüü ja sildid aitavad pimedatel klientidel iseseisvalt otsuseid langetada ja ruumis orienteeruda.
- **Kuidas seda rakendada:** Trüki osa menüüst või kogu menüü punktkirjas ja lisa reljeefsed sildid olulistesse kohtadesse, nagu tualetid ja väljapääsud.



#### 1.4. Hea valgustus

- **Miks see on oluline:** Piisav valgustus aitab vaegnägijatel paremini eristada ruume ja liikumisteid.
- **Kuidas seda rakendada:** Hoolitse, et ruumid oleksid hästi valgustatud, kuid mitte pimestavad. Erilise tähelepanu all peaksid olema sissepääsud, trepid ja muud olulised teed.

#### 1.5. Põrandale kombataivate joonte lisamine valge kepiga kasutajatele

- **Miks see on oluline:** Täielikult pimedad inimesed, kes kasutavad liikumiseks valget keppi, saavad kombataivate juhtjoonte abil kergesti leida olulised kohad, nagu sissepääsud, teenindusletid ja tualetid.
- **Kuidas seda rakendada:** Paigalda põrandale kombataivad juhtjooned, mis on piisavalt reljeefsed, et neid oleks võimalik valge kepiga tunnetada. Need juhtrajatised peaksid olema paigutatud kohtadesse, kus on vaja juhtida pimedat külastajat — näiteks sissepääsust teenindusletini ja sealt edasi tualetini.

Samuti võiks juhtrajad olla kontrastse värviga, et aidata ka vaegnägijaid.

- **Sõltuvalt sellest milline põrandamärgistus valida, võib tegu olla ka suuremat investeeringut nõudva kohandusega.**



#### 1.6. Personali koolitus

- **Miks see on oluline:** Teadlik personal aitab vaegnägijaid ja pimedaid külastajaid paremini teenindada.
- **Kuidas seda rakendada:** Koolita oma töötajaid, kuidas suhelda ja abistada vaegnägijaid ja pimedaid kliente, pakkudes abi näiteks menüü kirjeldamisel või ruumis orienteerumisel.

## 2. Suuremad kohandused, mis nõuavad rohkem planeerimist ja ressursse

Need kohandused vajavad natuke rohkem aega ja planeerimist, kuid on pikas perspektiivis olulised mugava ja turvalise keskkonna loomisel.

### 2.1. Taktiilsed ja reljeefsed sildid

- **Miks see on oluline:** Kombatavad ja reljeefsed sildid aitavad pimedatel klientidel ruumis liikuda.
- **Kuidas seda rakendada:** Paigalda taktiilsed sildid (nt punktkirjas või reljeefsed) sissepääsude, tualettide ja muude oluliste ruumide juurde.

### 2.2. Käsipuud ja kombatavad viidad

- **Miks see on oluline:** Käsipuud ja viidad annavad pimedatele klientidele võimaluse paremini ruumi tunnetada ja turvaliselt liikuda.
- **Kuidas seda rakendada:** Lisa käsipuud ja kombatavad viidad ruumides, kus on vaja suunamist, nagu treppidel ja kitsamatel koridoridel.

### 2.3. Helilised juhised ja signaalid

- **Miks see on oluline:** Helilised juhised aitavad pimedatel külastajatel paremini orienteeruda.
- **Kuidas seda rakendada:** Paigalda **helisignaalid** ohtlikesse kohtadesse, nagu treppide juurde, ja pakkuge suulisi juhiseid näiteks kassades või teeninduslettides.

## 3. Suuri investeeringuid nõudvad kohandused

Need on suuremad projektid ja investeeringud, mis loovad pikaajalise ligipääsetavuse, eriti kui soovid pakkuda täielikku sõltumatust nii vaegnägijatele kui ka pimedatele klientidele.

### 3.1. Valge kepiga kombatavad juhtjooned põrandal

- **Miks see on oluline:** Valge kepiga juhtjooned põrandal aitavad pimedatel klientidel turvaliselt leida teed.
- **Kuidas seda rakendada:** Paigalda kombatavad põrandajooned, mis juhatavad tähtsatesse kohtadesse, nagu sissepääsud, tualetid ja lauad.



### 3.2. Automaatsed ukсед ja liftid punktkirjaga nuppudega

- **Miks see on oluline:** Pimedatel klientidel on lihtsam kasutada automaatseid uksti ja lifte, kui need on varustatud punktkirjas nuppudega.
- **Kuidas seda rakendada:** Paigalda automaatsed ukсед ja varusta liftide nupud punktkirjaga, mis muudab liikumise mugavamaks ja turvalisemaks.

Söögikoha ligipääsetavaks muutmine vaegnägijatele ja pimedatele klientidele nõuab mitmetasandilisi muudatusi. Väiksemad kohandused, nagu kontrastsed värvid, suure kirjaga menüüd ja punktkirjas sildid, on hea algus. Suuremad muudatused, nagu kombatavad juhtjooned ja helilised juhised, pakuvad turvalisust ja sõltumatust. Pikemas perspektiivis aga võivad automaatsed ukсед ja mobiilne tugi tõsta ligipääsetavuse täiesti uuele tasemele, pakkudes mugavust kõigile küllastajatele, olenemata nende vajadustest.

Muutes söögikohta või mis iganes muud ajaveetmise kohta ligipääsetavaks võidate uusi kliente ja seda mitte ainult eelpool kirjeldatud kliendisegmentide hulgast.

